«Αμερικάνικος Βούβαλος»

Το ρήμα ενσαρκώνω χρησιμοποιείται τόσο συχνά στο θεατρικό λεξιλόγιο, που η κυριολεξία του ξεθωριάζει. Ενσαρκώνω σημαίνει μορφοποιώ, σημαίνει μεταφέρω τον λόγο του ρόλου από το κείμενο, δηλαδή από οριζόντια κατάσταση, σε κατάσταση κάθετη πάνω στη σκηνή, ορατή σε όλους. Το σώμα, το πρόσωπο και η φωνή του ηθοποιού είναι τα υλικά της μορφοποίησης. Εμείς οι θεατές πιστεύουμε αυτά που βλέπουμε. Πιστεύουμε πως να, αυτή η συγκεκριμένη ανθρώπινη φιγούρα, με αυτό το ύψος, βάρος, τρόπο χειρονομιών και κινήσεων, βλέμμα και φωνή, είναι ο Άμλετ, η Αντιγόνη, η Κοκκινοσκουφίτσα. Αν, βέβαια, προσπαθήσουμε να θυμηθούμε άλλες ενσαρκώσεις των ίδιων ρόλων, π.χ. την αγέρωχη Αντιγόνη της Αννίτας Σαντοριναίου στην παραγωγή του ΘΟΚ και την επαναστατημένη παιδίσκη Αντιγόνη της Αναστασίας Ραφαέλας Κονίδη από την παράσταση του Στάθη Λιβαθινού, τότε θα ενεργοποιηθούν οι μηχανισμοί κρίσης, σύγκρισης, προτίμησης.

Όμως οι καλλιτέχνες ζητούν από το κοινό τους εμπιστοσύνη, ζητούν να αντιμετωπιστεί η κάθε παραγωγή ως πράξη γενεσιουργικής ενσάρκωσης των προσώπων του έργου. Και ερχόμενοι στην παράσταση του «Αμερικάνικου βούβαλου» του Ντέιβιντ Μάμετ στα φετινά Κύπρια, αντιλαμβανόμαστε ότι η έντονη υποκριτική προσωπικότητα του Πέτρου Φιλιππίδη, τόσο γνώριμη από την πληθώρα θεατρικών, τηλεοπτικών και κινηματογραφικών ρόλων, μας έκανε θεατές μιας απόλυτης ενσάρκωσης, κι ας ακουστεί ως όρος ο συνδυασμός επιθέτου και ουσιαστικού. Ο Φιλιππίδης υπογράφει (μαζί με τον Δημήτρη Φιλιππίδη) τη μετάφραση-απόδοση του κειμένου του Μάμετ και τη σκηνοθεσία της παραγωγής, και συμπρωταγωνιστεί μαζί με τους Γιάννη Μπέζο και Ορφέα Αυγουστίδη, κάνοντας τον δικό του ρόλο, εκείνο του Δασκάλου, «πιο ίσο από τους άλλους». Επομένως δημιουργείται ένα κέντρο βάρους, μια οπτική γωνιά, η οποία καθορίζει την ταυτότητα της παράστασης. Η υποκριτική προσωπικότητα του Φιλιππίδη και η δική του σκηνοθετική ανάγνωση του κειμένου στήνει μια γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ του εμβληματικά αμερικάνικου θεατρικού έργου και της οικείας στο ελληνόφωνο κοινό θεματολογίας και ύφους: της αβάσιμης ονειροπόλησης των ηρώων και των άκρως ακατάλληλων για την υλοποίηση των ονείρων τους μέσων. Ακόμα και την τόσο χαρακτηριστική για τη γραφή του Μάμετ γλώσσα, ο Φιλιππίδης την ελληνοποιεί, επιταχύνοντας τη ροή της και εμπλουτίζοντάς την με έντονο υποκριτικό σχολιασμό από χειρονομίες, πόζες και εκφράσεις προσώπου. Ο κωμικός χείμαρρος στο κέντρο της παράστασης συγκεντρώνει το ενδιαφέρον του κοινού, αυτονομείται, ακόμα και αποσπά την προσοχή από την πλοκή. Διαβάζοντας και βλέποντας τα έργα του Μάμετ σε άλλες παραγωγές αισθανόμουν τον λόγο του να αποτελείται (και ταυτόχρονα η πλοκή να συντίθεται σαν παζλ) από μη ολοκληρωμένες, συχνά μονολεκτικές φράσεις, από γλωσσικές ανολοκλήρωτες πινελιές, από επαναλαμβανόμενες και συχνά εννοιολογικά συγκρουόμενες προτάσεις. Ο Φιλιππίδης όμως παίζει θέατρο ατάκας, παίζει με το κοινό επιζητώντας επιδοκιμασία και με πλήρη επίγνωση των αποτελεσμάτων που προκαλεί η υποκριτική του συμπεριφορά.

Στο μεταξύ, στις δυο παρυφές της παράστασης του Φιλιππίδη, τα δύο άλλα πρόσωπα, ο Ντον και ο Μπόμπι, λειτουργούν (μέσα στη δυσλειτουργικότητά τους), σκέφτονται και αισθάνονται πιο... μαμετικά. Κυρίως μιλούν πιο μαμετικά. Ο Γιάννης Μπέζος και ο Ορφέας Αυγουστίδης χρησιμοποιούν διαφορετική απ' εκείνην του συμπρωταγωνιστή τους μανιέρα, άλλο ύφος, διαφορετικό χιούμορ, με τραγική απόχρωση. Δεν στρέφονται προς το κοινό, αλλά φροντίζουν να επικοινωνούν μεταξύ τους μέσα από μια τραυματισμένη και παράλογη, αλλά τρυφερή σχέση.

Φαίνεται ότι ο Πέτρος Φιλιππίδης γνωρίζει καλά: όταν πας να δεις μια παράσταση με τον Φιλιππίδη, πας να δεις τον Φιλιππίδη. Και δεν θέλει να απογοητεύσει το κοινό του.

θέατρα

• Θεατρο ΕΝΑ (Κύρια Σκηνή) Λεωφ. Αθηνάς 4, Λευκωσία. Τηλ: 22348203 «Ντελόφ: Σμύρνη 1922». Δράμα βασισμένο στο μυθιστόρημα του Δημήτρη Καραγιάννη. Σκην./Διασκευή: Αντρ. Χριστοδουλίδης. Ερμηνεύουν: Κωνσταντίνος Γαβριήλ, Τίνα Λεωνορά, Σωτήρης Μεστάνας, Έφη Χαραλάμπους. Παραστάσεις: Σάβ. 20:30, Κυρ. 20:30. Έως: 29/10

• Σατιρικο Θεατρο (Παιδική Σκηνή) Βλαδίμηρου Καυκαρίδη 11-15, Αγλαντζιά. Τηλ: 22312940, 22421609 «Οδυσσεβάχ». Παιδικό παραμύθι της Ξένιας Καλογεροπούλου. Σκην.: Μάριος Κακουλλής. Ερμηνεύουν, χορεύουν και τραγουδούν: Κωνστ. Σωκράτους, Ήβη Νικολαΐδου, Χ. Αριστείδου, Ειρ. Σαλάτα, Αντρ. Δανιήλ, Γ. Νικολάου, Έμμα Ονησιφόρου, Αλέξανδρος Γ. Μαρτίδης. Παραστάσεις: Κυρ. 10:30. Έως 17/12

• Σατιρικο θεατρο Βλαδίμηρου Καυκαρίδη 11-15, Αγλαντζιά. Τηλ: 22312940, 22421609 «Φιλιώ Χαϊδεμένου» Σκην.: Βασίλης Ευταξόπουλος. Ερμηνεύουν: Δέσποινα Μπεμπεδέλη, Ζαχαρίας Καρούνης, Μαίρη Σαουσοπούλου, Δημήτρης Καραβιώτης, Γιώργος Φλωράτος. Από 5 έως 8/10, 20:30

• ΘΕΑΤΡΟ ΑΝΕΜΩΝΑ Αρχαγγέλου 7, Λατσιά. Τηλ. 70007721. «Μπεντ». Σκην.: Βαρνάβας Κυριαζής. Ερμηνεύουν: Μαρίνος Ξενοφώντος, Αντρέας Τηλεμάχου. Παραστάσεις: Σάββατο 20:30 και Κυριακή 19:00

• ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΜΙΤΟΣ «Ωδά και Εκειά» (Εδώ και κει), παράσταση βασισμένη στο «Χρονικό» του Λεόντιου Μαχαιρά (Κύπρια 2017). Κρατήσεις: www.soldoutticketbox.com. Σκην.: Λούκας Βαλέβσκι, Έλενα Αγαθοκλέους. Ερμηνεύουν: Μάριος Ιωάννου, Έλενα Καλλινίκου, Μαρίνα Μακρή, Έλενα Αγαθοκλέους. 4 και 5/10 - Πλατεία Κάστρου, Λεμεσός, 20:30. 8/10 - Πλατεία Φανερωμένης, Λευκωσία, 20:30

• ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ ΕΣΤΙΑ Ολυμπίας 7, Λυκαβητός. Τηλ: 99588330, 97790533. Μονόπρακτα: «Η πιο δυνατή» του Αύγουστου Στρίντμπεργκ (Μαρία Μίχα, Φάνη Πέτσα) και «Ο άνθρωπος με το λουλούδι στο στόμα» του Λουίτζι Πιραντέλλο (Νίκος Χαραλάμπους, Γιώργος Χατζηκυριάκος). Σκην.: Άγις Παΐκος. Παραστάσεις: 4, 6, 11 και 13/10, 20:30.

• Remote Pafos – Rimini Protokoll Αρχική τοποθεσία: Σπηλιές της Φάμπρικας. Κρατήσεις: www.soldoutticketbox.com Μια διαδρομή-παράσταση στο κέντρο της Πάφου, για 50 άτομα κάθε φορά, από τους Helgard Haug, Stefan Kaegi και Daniel Wetzel. Δωρεάν μεταφορά θεατών από το τέλος της διαδρομής στην αρχική τοποθεσία στη Σπηλιά της Φάμπρικας. Παραστάσεις: Έως 4/10 (17:00). Από 3/11 έως 8/11 (15:30). Στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.